

VRSTE I IZNOSI NAKNADA TROŠKOVA I OSTALIH MATERIJALNIH PRAVA ZAPOSLENIH U OBRAZOVANJU U 2024.

dr. sc. Marija Zuber

savjetnica-urednica, HZRIF

Veli Lošinj, 21.-23. ožujka 2024.- UTIRUŠ

Izvori prava zaposlenih u obrazovanju na primitke ostalih materijalnih prava

- Zakon o radu (Nar. nov., br. 93/14. – 64/23.-Odluka USRH)
 1. naknada troškova za rad na izdvojenom mjestu rada (čl. 17.a)
 2. naknada zbog neiskorištenog godišnjeg odmora (čl. 82.)
 3. otpremnina za otkaz ugovora o radu bez krivnje radnika (čl. 126)
- Zakon o plaćama u državnoj službi i javnim službama (Nar. nov., br. 155/23.)
 1. novčana nagrada za radne rezultate – bonus (čl. 30) – prvi puta za 2024. godinu
 2. druga materijalna prava (čl. 24.) – utvrđuju se kolektivnim ugovorima

Kolektivni ugovori – izvor prava

DO 29. VELJAČE 2024.:

- 1. Temeljni kolektivni ugovor za službenike i namještenike u javnim službama**, zajedno s Dodacima I., II. i III. (Nar. nov., br. 56/22. – 128/23.)
- GKU za zaposlenike u osnovnoškolskim ustanovama (Nar. nov., br. 51/22. i 122/19.)
- GKU za zaposlenike u srednjoškolskim ustanovama (Nar. nov., br. 51/22. i 122/19.)
- Odluka Vlade RH o isplati materijalnih i nematerijalnih prava..., Nar. nov., br. 10/24.

OD 1. OŽUJKA 2024.:

- 1. Temeljni kolektivni ugovor za zaposlenike u javnim službama** (Nar. nov., br. 29/24.) - sklopljen 1. ožujka 2024. na rok od 4 godine
- ????

Novi TKU za javne službe

Zašto novi TKU za javne službe, a ne izmjene i dopune?

Odgovor:

- Zbog promjena na strani sindikata kao ovlaštene stranke za kolektivno pregovaranje (jedan novi sindikat je ispunio uvjete postao reprezentativan za kolektivno pregovaranje)

Zašto novi naziv toga Ugovora?

Odgovor:

- Usklađivanje sa Zakonom o plaćama u državnoj službi i javnim službama – Zakon uređuje sustav plaća zaposlenih u javnim službama (formulacija iz prethodnog bila je – kojima se sredstva za plaće osiguravaju u državnom proračunu)

Novine u novom TKU-u za javne službe

- definicija neprekinutog radnog odnosa u javnim službama
- zaokruženi iznosi jubilarnih nagrada
- naknada prijevoza za zaposlenike s navršениh 58 godina koji stanuju na udaljenosti manjoj od dva kilometra - povoljnije
- zaokružena vrijednost sistematskog pregleda
- isplata otpremnine za odlazak mirovinu za zaposlenika koji radi kod dva ili više poslodavaca
- iznimka od prava na povlaštenu otpremninu
- povoljnije uređena prava za državne, primjenjuju se i na javne službe

Novine u poreznim propisima u 2024. godini

OD 2. siječnja 2024.

- Svi su neoporezivi primici zaokruženi na cijeli broj
- Neki su neoporezivi iznosi primitaka značajno povećani

OD 8. veljače 2024.

- nova Odluka o visini dnevnice za službeno putovanje u inozemstvo za korisnike koji se financiraju iz sredstava državnog proračuna (Nar. nov., br. 16/24.) – propisani iznosi ujedno su neoporezive svote inozemnih dnevnica

DNEVNICA ZA SLUŽBENO PUTOVANJE U ZEMLJI

- Čl. 72. novog TKU-a za javne službe – **30,00** eura po danu
- Taj se iznos primjenjivao i u prva dva mjeseca 2024. godine – bilo je ugovoreno automatsko povećanje dnevnice do propisanog neoporezivog iznosa
- Pravo zaposlenika:
 - Puna dnevnicica – svaka 24 sata i najmanje 12 sati
 - Polovina dnevnice – najmanje 8 sati

DNEVNICA ZA SLUŽBENO PUTOVANJE U ZEMLJI

- Udaljenost – nije TKU-om propisano kao uvjet prava na dnevnicu
- Povjerenstvo za tumačenje TKU-a:

Tumačenje broj 96/23 od 31. siječnja 2023. godine:

- uvjet prava na dnevnicu je udaljenost od najmanje 30 km
- tumačenja ovlaštenog Povjerenstva imaju jednaku pravnu snagu kao i odredbe samog TKU-a

Pitanje:

Je li Povjerenstvo ovlašteno ugovorena prava tumačiti strože od samog TKU-a?

Povoljnije pravo na dnevnicu prema GKU koji nisu na snazi - da li se primjenjuje i nakon 29. 2. 2024.?

- Zaposlenici koji su upućeni na službeni put s učenicima (i na terensku nastavu)
 - najmanje 8 sati
 - pravo na punu svotu dnevnice
 - neovisno osiguranoj prehrani
- U novim GKU više se neće moći ugovarati povoljnija dnevnicica
- **Da li će Vlada RH za razdoblje do zaključivanja novih GKU produžiti primjenu prava na povoljniju dnevnicu?**

Neoporeziva tuzemna dnevnic

Čl. 7. Pravilnika o porezu na dohodak:

- Puna dnevnic – svaka 24 sata i više od 12 sati
- Polovina dnevnice – više od 8 sati
- Uvjet: udaljenost najmanje 30 km
- Umanjenje neoporezive dnevnice - **ukoliko je prehrana osigurana na teret poslodavca**

IZNOS DNEVNICE	Nije osigurana prehrana (osim doručka)	Osiguran ručak ili večera	Osigurani ručak i večera
Puna dnevnic	30,00	21,00	12,00
Pola dnevnice	15,00	10,5	6,00

Dnevnice za inozemna službena putovanja - pravo i neoporezivi iznos

- Visina dnevnica za službena putovanja propisana Odlukom Vlade RH, ujedno je:
 - **ugovoreno pravo radnika** prema prethodnom i prema novom TKU-a za javne službe
 - **neoporezivi primitak** prema čl. 7. Pravilnika o porezu na dohodak.

Inozemne dnevnice - nova Odluka Vlade RH

- Odluka o visini dnevnice za službeno putovanje u inozemstvo za korisnike koji se financiraju iz sredstava državnog proračuna (Nar. nov., br. 16/24)
- propisana visina dnevnica za inozemna putovanja za **105 država** + za sve ostale države koje nisu obuhvaćene pojedinačnim popisom država
- nove države na popisu:
 - Crna Gora (ranije je bila zajedno sa Srbijom)
 - Katar
 - Kosovo
 - Tajland
 - Lihtenštajn
 - San Marino
 - Vatikan

Inozemne dnevnice - nova Odluka Vlade RH

- za sve su države iznosi dnevnice povećani (npr. za Njemačku sa 70,00 na 90,00 eura, za Sloveniju sa 50,00 na 80,00 eura, za Austriju sa 70,00 na 90,00 eura, za Italiju sa 70,00 na 80,00 eura itd.)
- dnevnicu za države koje nisu obuhvaćene popisom, povećana je s 35,00 USD na 50,00 USD
- za nekoliko države izmijenjena valuta u kojoj su određene dnevnice (npr. za Andoru je iznosila 70,00 USD, a u novoj Odluci iznosi 90,00 eura; za Moldaviju je iznosila 40,00 USD, a sada iznosi 50,00 eura, za Ukrajinu je bila određena 50,00 USD a u novoj Odluci iznosi 70,00 eura)

Od kada primjena novih iznosa neoporezivih inozemnih dnevnica?

- nova Odluka o visini dnevnice za službeno putovanje u inozemstvo za korisnike koji se financiraju iz sredstava državnog proračuna – **od 8. veljače 2024.**
- iznosi dnevnica propisani novom Odlukom za porezne se svrhe primjenjuju:
 1. kao najviši neoporezivi iznosi dnevnica za inozemna službena putovanja i
 2. neoporezivi iznosi dnevnica za rad na terenu u inozemstvu

Umanjenje dnevnica

- Prehrana na teret poslodavca:
 - plaćena u cijeni punog pansiona ili polupansiona
 - u kotizaciji za stručni skup
 - po zasebnom računu za konzumaciju hrane
 - kao trošak reprezentacije koju snosi poslodavac

UMANJENJE:

za 30% - ručak ili večera

za 60% - ručak i večera

Isplata dnevnica

Neoporezive dnevnice	JOPPD - Šifra pod 15.1.	17 (za zaposlenike) 52 (za osobe koje nisu zaposlenici)
	Rok za obrazac JOPPD	Do 15. u mjesecu za isplate u prethodnom
	Način isplate	U gotovu novcu Na zaštićeni račun Na redovni račun
Oporezive dnevnice (plaća u poreznom smislu)	JOPPD - Šifra pod 6.2.	0021
	Razdoblje na stanici B	Cijela godina
	Rok za obrazac JOPPD	Na dan isplate primitka
	Način isplate	U gotovu novcu Na redovni račun

Naknada za korištenje privatnog automobila – pravo i neoporezivi iznos

- Neoporezivi iznos u visini do **0,50 eura** po prijeđenom kilometru
- Primjenjuje se pri isplati naknade **za relacije prijeđene od 1. siječnja 2024. godine**, i to u slučaju:
 - kad se privatni automobil koristi za službena putovanja – **šifra 17** u obrascu JOPPD
 - kad se privatni automobil koristi za vožnju u mjestu (locco vožnja) - **šifra 18** u obrascu JOPPD
- Uvjet neoporezive isplate: propisan je obvezan sadržaj podataka na putnom nalogu odnosno obvezne evidencije o korištenju privatnog osobnog automobila za službene potrebe

Naknada troškova za rad od kuće

TKU za javne službe - 2 situacije:

- Rad od kuće na zahtjev poslodavca:
 - zaposlenik ima pravo na naknadu troškova nastalih zbog obavljanja posla na izdvojenom mjestu rada za čitavo razdoblje takvoga rada u visini neoporezivog iznosa
- Rad od kuće na pisani zahtjev zaposlenika:
 - mogu se pisanim putem dogovoriti da zaposlenik ne ostvaruje pravo na naknadu troškova

Naknada troškova radniku koji radi kod kuće – neoporezivi iznos

- Neoporeziva novčana paušalna naknada troškova radniku za rad na izdvojenom mjestu rada:
 - **do 4,00**, a najviše **do 70,00 mjesečno**
 - šifra u obrascu JOPPD pod 15.1. na stranici B: **73**
- Neoporeziva naknada je određena u paušalnom iznosu; nema obveze dokazivanja da su radniku stvarno nastali takvi troškovi
- Visina naknade ne ovisi o ugovorenom radnom vremenu (puno, nepuno)
- Primjena načela blagajne, po mjesecima
- Nije predviđena neoporeziva isplata za više mjeseci

Naknada za prijevoz

Udaljenost najmanje 2 km:

1. zaposlenici kojima se naknada određuje u visini cijene 1/12 godišnje karte javnog prijevoza / mjesečne karte / pojedinačnih prijevoznih karata
2. zaposlenici kojima se naknada određuje po prijeđenom kilometru, u dva slučaja:
 - 2.1. ako na relaciji koju prolaze ne postoji organiziran javni prijevoz
 - 2.2. postoji javni prijevoz ali im vremena ne omogućava redoviti dolazak na posao i povratak s posla

Naknada za prijevoz zaposleniku s navršenih 58 godina

- Pravo na naknadu iako je udaljenost manja od 2 km.

Do 29. veljače 2024.	Od 1. ožujka 2024.
<ul style="list-style-type: none">• pravo na naknadu troškova samo ako su kupili kartu za prijevoz, pa im je refundiran iznos cijene karte• morali su dokazivati da su kartu kupili	<ul style="list-style-type: none">• pravo na naknadu troškova prijevoza bez obveze dokazivanja kupnje karte• u visini cijene karte, ili• u iznosu po km

Zaposlenici s navršenih 58 godina, udaljenost manja od 2 km

Pitanje:

- Ako ne mogu koristiti javni prijevoz, isplaćuje li im se za cijelo vrijeme trajanja TKU-a naknada u visini 0,18 eura po km, ili im se isplaćuje u visini kao ostalim zaposlenicima?
- Odgovor: Njihova će naknada po km iznositi jednako kao ostalim zaposlenicima.

Pitanje:

- Kako odrediti neoporezivi i oporezivi iznos te naknade?
- Odgovor: Neoporeziva je naknada do visine cijene javnog prijevoza ako postoji, a ako ne postoji, do visine cijene na sličnim ili istim udaljenostima tamo gdje postoji prijevoz

USKRSNICA, BOŽIĆNICA, REGRES, DAR ZA DJECU

Božićnica	<ul style="list-style-type: none">- u iznosu koji dogovore Vlada RH i sindikati, a najmanje u visini svote koja je zadnja isplaćena- 300,00 eura za 2023.
Dar djetetu o prigodi dana Sv. Nikole	<ul style="list-style-type: none">- 100,00 eura djetetu radnika- za dijete do 15 godina starosti- pravo svakog radnika (npr. otac i majka zaposleni u istoj ustanovi – pravo imaju i otac i majka za isto dijete)
Regres za godišnji odmor	<ul style="list-style-type: none">- u iznosu koji dogovore Vlada RH i sindikati, a najmanje u visini svote koja je zadnja isplaćena- 300,00 eura po radniku, za 2023.
Uskrsnica	<ul style="list-style-type: none">- 100,00 eura po radniku – za 2024.

Uskrsnica za 2024. godinu

Oznaka u obrascu JOPPD – pod 15.1. – šifra **22**

- Pravo svih zaposlenika ustanove javne službe
- Isplaćuje se kao neoporeziva prigodna godišnja nagrada – **u 2024. povećan neoporezivi iznos na do 700,00 eura po poreznom obvezniku godišnje, ukupno od svih isplatitelja (poslodavaca)**
- Isplaćuje se u novcu
- Ako se isplaćuje kao dio neoporezive prigodne nagrade – uplata na zaštićeni račun (čl. 172. Ovršnog zakona)

Prigodna nagrada – neoporezivi iznos nagrade za prethodnu godinu

- Ako se prigodna godišnja nagrada isplaćuje za prethodnu godinu (u pravilu kao regres za godišnji odmor koji radnik koristi u tekućoj godini) - NEOPOREZIVI PRIMITAK RADNIKA
- U obrascu JOPPD – pod 15.1. – šifra **61**
- Time se povećava neoporezivi iznos koji se radniku isplaćuje u istoj (tekućoj) poreznoj godini

Neoporezive godišnje nagrade obrascu JOPPD

Vrsta primitka	Neoporezivi iznos u eurima	Uvjeti neoporezive isplate radniku	Oznaka neoporezivog primitka
DAR DJETETU RADNIKA	do 140,00 po djetetu godišnje	<ul style="list-style-type: none">- u novcu ili u naravi- za dijete koje je u godini darivanja mlađe od 15 ili je u toj godini navršilo 15 godina	21
PRIGODNA GODIŠNJA NAGRADA	do 700,00 po radniku godišnje, ukupno od svih isplatitelja	<ul style="list-style-type: none">- u novcu ili u naravi- jednokratna isplata ili u više navrata godišnje	22 61
NAGRADA ZA OSTVARENE RADNE REZULTATE	do 1.120,00 po radniku godišnje, ukupno od svih isplatitelja	<ul style="list-style-type: none">- u novcu- jednokratna isplata ili u više navrata godišnje	63
DAR U NARAVI	do 133,00 po radniku godišnje	<ul style="list-style-type: none">- u dobrima ili uslugama (uvjet neoporezive isplate)	ne iskazuje se

Jubilarne nagrade

2 novine u novom TKU:

1. osnovica od koje se određuje visina jubilarnih nagrada je zaokružena i time povećana s ranije ugovorenih 238,90 eura (1.800,00 kuna) na **240,00 eura neto**
2. promijenjena je definicija neprekinutog rada u javnim službama, tako da će se nastavno od 1. ožujka 2024. godine pravo na jubilarnu nagradu ostvarivati za **zbrojene godine neprekidnog radnog staža u javnim službama i u državnoj službi**, pri čemu se prekid do osam dana ne smatra prekidom radnog staža

Pravo na jubilarnu nagradu

Neprekidni rad u državnim i javnim službama	Iznos u eurima, ovisno o datumu ostvarivanja prava		
	Visina jubilarne nagrade	Do 29. 2. 2024.	Od 1. 3. 2024.
5 godina	1 osnovica	238,90	240,00
10 godina	1,25 osnovice	298,63	300,00
15 godina	1,5 osnovice	358,35	360,00
20 godina	1,75 osnovice	418,08	420,00
25 godina	2 osnovice	477,80	480,00
30 godina	2,5 osnovice	597,25	600,00
35 godina	3 osnovice	716,70	720,00
40 godina	4 osnovice	955,60	960,00
45 godina	5 osnovica	1.194,50	1.200,00

Neoporezive jubilarne nagrade u 2024.

Navršene godine rada	Neoporezivi iznos jubilarnih nagrada u eurima
5 godina	-
10 godina	do 280,00
15 godina	do 336,00
20 godina	do 392,00
25 godina	do 448,00
30 godina	do 504,00
35 godina	do 560,00
40 godina	do 672,00
45 godina	do 672,00

Pravo na pomoći

Pomoć obitelji u slučaju smrti zaposlenika koji izgubi život u obavljanju službe	3 osnovice + troškovi pogreba	1.324,32 + troškovi pogreba
Pomoć obitelji u slučaju smrti zaposlenika	2 osnovice	882,88
Pomoć u slučaju smrti supružnika, djeteta i roditelja	1 osnovica	441,44
Pomoć u slučaju bolovanja dužeg od 90 dana	1 osnovica	441,44
Pomoć u slučaju nastanka teške invalidnosti zaposlenika, djeteta ili supružnika	1 osnovica	441,44
Pomoć radi nabave potrebnih medicinskih pomagala i lijekova	najviše 1 a osnovica	441,44
Potpورا za novorođeno dijete	50% p osnovice	220,72

Neoporezive potpore/pomoći

VRSTA PRIMITKA	NEOPOREZIVI IZNOS	UVJETI ZA ISPLATU
Potpora za bolovanje duže od 90 dana	do 560,00 godišnje	<ul style="list-style-type: none">- neprekidno bolovanje radnika duže od 90 dana- razdoblje bolovanja duže od 90 dana ne mora se odnositi na jednu kalendarsku godinu- roditeljni /roditeljski dopust nije bolovanje- šifra u JOPPD: 20
Potpora za invalidnost Radnika	do 560,00 godišnje	<ul style="list-style-type: none">- na temelju rješenja nadležnog tijela- šifra u JOPPD: 20
Potpora za novorođen če	do 1.400,00 po djetetu	<ul style="list-style-type: none">- pomoć po djetetu – za blizance, mogućnost neoporezive isplate za svako rođeno dijete- mogućnost neoporezive isplate majci i ocu (čak i ako su zaposleni kod istoga poslodavca)- šifra u JOPPD: 21

Neoporezive potpore/pomoći

VRSTA PRIMITKA	NEOPOREZIVI IZNOS	UVJETI ZA ISPLATU
Potpore u slučaju smrti člana obitelji	do 560,00	<ul style="list-style-type: none">- u slučaju smrti bračnog druga, roditelja, roditelja bračnog druga, djece, drugih predaka i potomaka u izravnoj liniji, posvojene i udomljene djece i djece na skrbi te punoljetne osobe kojoj je porezni obveznik imenovan skrbnikom prema posebnom zakonu- ako kod istog poslodavca radi više pokojnikovih srodnika (npr. supruga i sin) – svakome se može neoporezivo isplatiti pomoć do 398,17 eura- šifra u JOPPD: 20
Potpore obitelji u slučaju smrti radnika	do 1.120,00	<ul style="list-style-type: none">- isplata nasljedniku- ako se isplaćuje u većem iznosu, oslobođeno doprinosa, ali podliježe oporezivanju kao drugi dohodak- šifra u JOPPD: 20
Potpore djetetu u slučaju smrti roditelja	ukupna svota neoporeziva	<ul style="list-style-type: none">- mora se raditi o jednokratno određenom primitku- šifra u JOPPD: 10

Otpremnina za odlazak u mirovinu

PRAVO:

- u visini **dvije osnovice za određivanje osnovne plaće** službenika i namještenika važeće na zadnji dan radnog odnosa, prije odlaska u mirovinu.
 - $2 \times 947,18 = \mathbf{1.894,36}$ eura

NEOPOREZIVI DIO OTPREMNINE:

- **1.400,00 eura**
- Razlika koja prelazi neoporezivi iznos – neto plaća
- Neoporezivi iznos u obrascu JOPPD: **šifra 26**
- Oporezivi dio otpremnine, šifra pod 6.2.: **0025**

Otpremnina za otkaz bez krivnje radnika

Zaposlenik s navršenih manje od 30 godina rada u javnim službama

- Otpremnina u visini 1/3 prosječne bruto plaće ostvarene u prethodna tri mjeseca za svaku navršenu godinu rada kod poslodavca
- Najviše šest bruto plaća

Zaposlenik s 30 i više godina staža u javnim službama

- Povlaštena otpremnina u visini 65% prosječne mjesečne bruto plaće, isplaćene u tri mjeseca prije prestanka ugovora o radu, za svaku navršenu godinu rada u javnim službama
- Taj se iznos smatra neto primitkom zaposlenika

NOVO: Iznimka od prava na povlaštenu otpremninu

- Zaposlenik kojemu je poslodavac otkazao ugovor o radu jer je zaposlenik odbio prihvatiti izmjenu ugovora o radu koji mu je ponuđen radi usklađivanja s novim Zakonom o plaćama
 - **nema pravo na povlaštenu otpremninu**

Neoporeziva otpremnina za otkaz ugovora o radu

Oznaka u obrascu JOPPD – pod 15.1. – šifra **26**

- **do 896,00 euro** za svaku navršenu godinu rada kod poslodavca koji otkazuje ugovor o radu
 - Ova se otpremnina može isplatiti neoporezivo i u slučaju kad radni odnos prestaje sporazumom poslodavca i radnika na prijedlog poslodavca, a radnik je sukladno čl. 127. Zakona o radu obuhvaćen u višak radnika (postupak kolektivnog rješavanja viškova radnika)
- **do 1.120,00 eura** za svaku navršenu godinu rada kod poslodavca koji otkazuje ugovor o radu – otkaz invalidu nakon povratka s liječenja od posljedica ozljede na radu kojem poslodavac nije ponudio odgovarajući posao

Način isplate neoporezive i oporezive otpremnine

- NEOPOREZIVI IZNOS OTPREMINE:
 - Nije dozvoljena isplata na račun zaštićen od ovrhe
 - Dozvoljena je isplata u gotovu novcu (čl. 92. Pravilnika o porezu na dohodak)
- OPOREZIVI IZNOS OTPREMINE:
 - Obveza isplate na tekući račun
 - Nije dozvoljeno dio otpremnine isplatiti na zaštićeni račun

Sistematski pregledi

- Nema promjena u dinamici ostvarivanja prava:
 - zaposlenici do 50 godina starosti - svake 3 godine
 - zaposlenici iznad 50 godina starosti - svake 2 godine
- Zaokružena je vrijednost sistematskog pregleda s ranijih 159,26 eura (1.200,00 kuna) na **160,00 eura** po osobi
- Ne iskazuju se u obrascu JOPPD

Novčana nagrada za radne rezultate

- U TKU za javne službe – čl. 64. – zaposleniku se može isplatiti nagrada u skladu sa Zakonom o plaćama...
- Kriterije će utvrditi čelnik državnog tijela
- Prema Zakonu, kao jednokratna godišnja nagrada
- **Neoporezivi iznos u 2024. godini: do 1.120,00 eura**

Pitanje:

- Mogu li ustanove javnih službi, neovisno o ovom primitku kako je uređen čl. 30. Zakona i čl. 64. TKU-a za javne službe, iz vlastitih sredstava i iz drugih izvora koristiti mogućnost isplate neoporezive godišnje nagrade sukladno poreznim propisima?

ZAKLJUČAK

- U novom TKU za javne službe koji je sklopljen 1. ožujka 2024. godine, nema značajnih novina koje se odnose na ostala materijalnih prava zaposlenika.
- Zbog povećanja neoporezivih primitaka u 2024. godini:
 - neka materijalna prava zaposlenika koja su do 2023. godine jednim dijelom podlijegala oporezivanju, u 2024. godini u cijelosti isplaćuju kao neoporezivi primitak
 - za materijalna prava koja su jednim dijelom neoporeziva, a jednim dijelom se isplaćuju kao plaća, smanjena je svota koja se za porezne svrhe smatra plaćom